

# Motion till riksdagen

1989/90:A88

av Bo Holmberg m.fl. (s)

med anledning av prop. 1989/90:76

Regionalpolitik för 90-talet

---

## Åtgärder för att förbättra den regionala utvecklingen i Västernorrlands län

Regeringen har i tilläggsbudgeten 1989 uttalat behovet av att särskilda regionalpolitiska satsningar görs i Västernorrland. Samtidigt gjorde regeringen flera viktiga satsningar i länet.

Den regionalpolitiska propositionen innehåller flera förslag som vi drivit i länet. Det gäller sektorssamordningen, decentralisering av befogenheter till länsstyrelserna, friare länsanslag, bättre samordnad offentlig service samt nya utvecklingspengar. Det är viktigt att länsstyrelsen tar sitt vidgade ansvar för den regionala utvecklingen. En angelägen åtgärd är att sammanställa de möjligheter för länet som nu kommer tillsammans i propositionerna om regional-, närings- och forskningspolitiken. En framgång är att både forsknings- och regionalpolitiska propositionerna innehåller ett genombrott för forskning vid de mindre och medelstora högskolorna, typ Sundsvall/Härnösand.

Vår bedömning är ändå att förslagen i propositionen inte är tillräckliga för att lösa dagens problem och att garantera en långsiktig positiv utveckling i Västernorrland. Det behövs ytterligare insatser för att klara akuta problem och för att bygga en stabil struktur för arbete och utveckling framåt. Vi stödjer detta både på egna erfarenheter, på fakta i länsplaneringen och på ERU:s arbete.

En hörnsten i regionalpolitiken har varit att förstärka industrissysselsättningen i utsatta regioner. Regioner har varit liktydigt med län. Det företagsstöd som utgått har givit bra effekt på sysselsättningen. Med relativt liten penninginsats från samhället har de totala investeringarna blivit flera gånger större. När det nu sker en koncentration av stödet till inlandet bryts en del av den stödpolitik som baserats på helhetssyn för region/län.

Detta kan exemplifieras genom situationen i Örnsköldsvik. Kommunen har på tio år förlorat omkring 2 500 jobb, men tillskapat 600 nya genom företagsstödet, till följd av att kommunen tillhört område C. Detta har varit positivt för hela kommunen. Nu kommer enbart inlandsdelarna att placeras i stödområde.

Det är därför viktigt att olika möjligheter tillvaratas så att hörnspelaren i

regionalpolitiken – industriutveckling baserad på regional nivå och politik – kan fortsätta att utvecklas. De nytillkommande stödformerna måste här bära upp "förlusterna" med minskningen av storleken på företagsstödet och den "snävare" områdesindelningen.

Vår bedömning är att de nytillkommande stödformerna inte räcker för att helt täcka behoven. Vårt förslag är bl.a. att Västernorrland prioriteras i fördelningen av de ökade länsanslagen. Dessa pengar kan då delvis kompensera t.ex. Örnsköldsvik.

Ett annat förslag är att länets kustkommuner – Sundsvall, Timrå, Härnösand och Örnsköldsvik – blir de nya stödpunkter som föreslås i propositionen. Det skulle också bidra till den helhet i industripåverkan som regionalpolitiken måste innehålla också framåt.

För industrins utveckling blir också elpriserna avgörande. Den elintensiva industrin är mycket dominerande i vårt län och finns lokaliserad i nästan alla länets kommuner – både i kust- och inland. Därför är det nödvändigt med framtida elpriser som möjliggör att den tunga elintensiva industrin kan konkurrera och utvecklas i vårt län.

I en särskild länsmotion har vi betonat behovet av att högskolan Sundsvall/Härnösand prioriteras i nivå med högskolorna i Växjö och Karlstad. Länet behöver utveckla en stark och stor högskola, med fasta forskningsresurser som kan spela en regionalpolitisk roll för hela länet. Det är en strategisk framtidsfråga för Västernorrland.

Insatserna för bättre järnvägar, flyg, vägar och andra infrastrukturåtgärder behöver förbättras i Västernorrland. Länet har här inte likvärdiga förutsättningar med landet i övrigt. Ett viktigt mål för regionalpolitiken är att sådan basal service skall tillkomma människor och företag på lika villkor i hela landet.

Till de här generella och långsiktigt verkande åtgärderna för regional utveckling i länet behövs akuta insatser på grund främst av industrinedläggningar.

Situationen i Ånge är nu oroande. Till en inlandskommuns långsiktiga negativa befolkningsutveckling har nu tillkommit nedläggningssituationen i Ljungaverk. En så stor industrinedläggning förutsätter extra insatser från samhällets sida. En sådan extra insats kan vara att tillfälligt lyfta stödnivån till vad som gäller i stödområde 1.

För Ånge måste bl.a. regeringen pröva alla möjligheter som står till förfogande. Länsstyrelsen kommer att utarbeta förslag och i samverkan med kommunen gå igenom situationen med industridepartement och minister.

Situationen i Härnösand är också klart besvärande. Omkring 500 statliga arbeten har bortfallit, främst på grund av decentraliseringar. Därtill kommer nu nedläggningen av Hagraf. Här berörs 250 anställda i en redan industrifatig kommun.

För Härnösand behöver regeringen vidta följande åtgärder: Påverka ägarna till Hagraf att ta sitt sociala ansvar för sysselsättningen, tillfälligt inplacera Härnösand i stödområde 2 samt tillföra Härnösandsgruppen, som leds av landshövdingen, statliga medel.

För Kramfors behöver regeringen agera för att SAAB behåller tillverkningen i Kramfors och att stöd kan utgå till utvecklingsarbete för en framtida

kablageindustri i kommunen. Det är också viktigt att stödnivån blir tillräckligt hög när Kramfors inplaceras tillfälligt i stödområdet.

Situationen i Sollefteå är liklydig med inlandskommunernas långsiktiga svårigheter. Därtill kommer minskade jobb på grund av förändringarna inom försvaret. Här har staten ett särskilt sysselsättningsansvar.

Regeringen behöver för Sollefteå tillföra kommundelarna Ramsele och Junsele till stödområde 1. Skälet är att de delarna helt kan jämföras med de inlandskommuner som tillförs stödområde.

Vi har inledningsvis beskrivit de nackdelar som drabbar Örnköldsvik på grund av den ändrade stödområdesindelningen. Kommunen är beroende av fortsatta regionalpolitiska satsningar.

Regeringen har tidigare lovat att medverka i lokalisering av tjänsteföretag till det kommande "tjänstecentrat" i kommunen. Det är viktigt att den medverkan kan aktiveras och fullföljas. Vi föreslår också att delar av det ökade länsanslaget (som vi inledningsvis föreslog) kan tillkomma Örnköldsvik.

## Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar om att Ramsele och Junsele församlingar i Sollefteå kommun inplaceras i stödområde 1,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om regionalpolitiska åtgärder för Västernorrland.

Stockholm den 26 mars 1990

*Bo Holmberg (s)*

*Rune Jonsson (s)*

*Martin Segerstedt (s)*

*Bo Forslund (s)*

*Britta Sundin (s)*